

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa A. D. i J. S.
przeciwko P. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zadośćuczynienie w związku z mobbingiem, odszkodowanie z tytułu naruszenia
zasady równego traktowania w zatrudnieniu, ekwiwalent za urlop wypoczynkowy i
odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 czerwca 2014 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w L.
z dnia 14 listopada 2013 r., sygn. akt V Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódek kwoty po
900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z 14 listopada 2013 r. oddalił apelację
pозwanego pracodawcy od wyroku Sądu Rejonowego w L. z 12 lipca 2013 r.,
zasądającego na rzecz powódek zadośćuczynienia i odszkodowania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na
podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne dotyczy „rozstrzygnięcia, czy w związku z treścią
art. 286 k.p.c. w związku z art. 278 k.p.c., w sytuacji, w której strona wskazuje na

uzasadnione, konkretne niejasności i luki w opinii biegłych, w szczególności np. opinii tak subiektywnej jak opinia wydana na podstawie prowadzonego na osobności wyłącznie ze stroną przeciwną procesu badania psychologiczno-psychiatrycznego, w którym druga strona nie może brać udziału, dopuszczalne jest oddalenie wniosku strony o przeprowadzenie ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie przez biegłych; - w konsekwencji, czy niedopuszczenie dowodu z ustnych wyjaśnień biegłego celem wyjaśnienia i uzupełnienia opinii pisemnej, względem której strona procesu zgłasza konkretne zastrzeżenia, a z uwagi na charakter dowodu nie miała możliwości uczestniczyć w jego przeprowadzeniu, stoi w sprzeczności z zasadą bezpośredniości (art. 235 k.p.c.), kontradiktoryjności oraz równości stron procesu cywilnego; - w związku z powyższymi zagadnieniami, rozważenia wymaga kwestia, czy charakter i sposób przeprowadzania przez biegłych opinii, które ze swojej istoty są niemożliwe do weryfikacji dla osób nieuczestniczących przy ich sporządzaniu oraz mają charakter w wysokim stopniu oceny (tak jak m.in. opinia psychologiczno-psychiatryczna sporządzona na podstawie badania polegającego na rozmowie i obserwacji osoby badanej) nie powinien implikować konieczności przeprowadzenia na wniosek strony dowodu z ustnych wyjaśnień biegłego celem wyjaśnienia i uzupełnienia opinii pisemnej; jest bowiem niezgodna z zasadą równości stron procesu cywilnego sytuacja, w której jedna ze stron (w przedmiotowym stanie faktycznym – powódki dochodzące zadośćuczynienia pieniężnego, którego wysokość uzależniona jest od procentu uszczerbku na zdrowiu wskazywanego przez biegłych) mają bezpośrednią styczność z biegłymi, zaś strona przeciwna zostaje pozbawiona nawet możliwości zapytania biegłych o niejasne i niewyjaśnione w opinii kwestie, będące podstawą wniosków stawianych przez biegłych”.

Druga podstawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) dotyczy „wykładni art. 286 k.p.c. budzącego w związku z powyżej wskazanymi spornymi zagadnieniami poważane rozbieżności w orzecznictwie sądów: - w szczególności, wskazać należy, iż w orzecznictwie sądów okręgowych i apelacyjnych (w tym w stanowisku Sądu Okręgowego w L. wyrażonym w uzasadnieniu wyroku) nieprawidłowo i niezgodnie z dominującą linią orzecniczą Sądu Najwyższego, dopuszcza się nieuwzględnienie wniosku strony o wezwanie biegłego celem uzyskania od biegłych ustnych

wyjaśnień w zakresie zgłoszonych przez stronę zastrzeżeń; przykładem na wskazaną rozbieżność w orzecznictwie w zakresie wykładni art. 286 k.p.c. są następujące orzeczenia Sąd Najwyższego i sądów powszechnych: (orzeczenia Sądu Najwyższego wskazujące na konieczność wezwania biegłego na rozprawę w sytuacji, gdy strona zgłasza taki wniosek w związku z zastrzeżeniami do pisemnej opinii) – wyroki Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2012 r., I UK 236/11, z 23 stycznia 2012 r., II PK 97/11, z 14 listopada 1983 r., I CR 332/83, z 29 lipca 1998 r., II UKN 149/98, z 28 października 2008 r., I UK 84/08; (orzeczenia sądów powszechnych i Sądu Najwyższego podważające konieczność wezwania biegłego na rozprawę w sytuacji gdy strona zgłasza taki wniosek w związku z zastrzeżeniami do pisemnej opinii) – wydany w przedmiotowej sprawie wyrok Sądu Okręgowego w L. (V Pa [...] /13), wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 13 marca 2013 r., III AUa 1554/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 6 września 2012 r., I ACa 756/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 16 stycznia 2013 r., I A Ca 835/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 12 lutego 2013 r., I ACa 980/12, wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 1974 r., II CR 638/74”.

Powódki wniosły o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przysądu i dlatego nie został uwzględniony.

Sformułowane jako pierwsze zagadnienie nie jest istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż sprowadza się tylko do wykładni i stosowania prawa. Pytanie o dopuszczalność oddalenia wniosku strony o przeprowadzenie ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie przez biegłych to kwestia dowodowa wystarczająco uregulowana w procedurze cywilnej. Sąd przed zastosowaniem prawa materialnego powinien co najmniej dostatecznie wyjaśnić okoliczności sporne w sprawie (art. 217 § 3 k.p.c.). Punktem odniesienia jest prawo materialne i treść sporu. Dotyczy to wszystkich dowodów, w tym także opinii biegłych, a więc również ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie przez biegłych. Skarżąca w argumentacji wniosku dąży do uzyskania kategorycznego stwierdzenia, które nie jest możliwe, gdyż nawet w przypadku wiadomości

specjalnych biegłych przepis stanowi, że „sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie ...” – art. 286 k.p.c. Problem określonego uznania podlega kontroli, jednak tylko w określonej sprawie przed sądem powszechnym a przed Sądem Najwyższym tylko w ramach procesowej podstawy kasacyjnej, czyli zarzut procesowy może być zasadny, jeżeli uchybienie przepisom postępowania mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). O wyniku sprawy zakończonej orzeczeniem merytorycznym decyduje prawo materialne, gdyż to ono wyznacza jakie postępowanie dowodowe jest w sprawie konieczne (art. 217 § 3 k.p.c.) i czy przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.). Argumentacja wniosku w dalszej części koncentruje się na odmowie uzupełnienia postępowania przez złożenie ustnych opinii i uzyskanie wyjaśnienia biegłych ze względu na szczególny przedmiot opinii. Nie składa się to jednak na istotne zagadnienie prawne, gdyż kontrola postępowania dowodowego w tym aspekcie stanowi domenę podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., do której wnioski o przyjęcie skargi do rozpoznania nie odwołuje się i nawet hasłowo nie twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Powyższa ocena może być odnoszona również do drugiej podstawy wniosku, czyli z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. To, że powołane we wniosku wyroki różnią się w ocenie uzupełnienia opinii i przesłuchania biegłych nie oznacza, że orzecznictwo sądów jest rozbieżne w rozumieniu tej podstawy przedsądu. Wówczas Sąd Najwyższy w powiększonym składzie, niejako z urzędu, rozstrzygałby o ujednoliceniu wykładni. Nie jest to konieczne, gdyż wykładnia przyjęta we wskazanych orzeczeniach mieści w granicach dopuszczalnej wykładni art. 286 k.p.c. W procedurze nie ma sztywnej reguły obligującej do każdorazowego uwzględnienia wniosku strony o wezwanie biegłego na rozprawę, gdy strona składa zastrzeżenia do pisemnej opinii. Problem wiadomości specjalnych potrzebnych w sprawie nie może być umniejszany, jednak jego znaczenie ujawnia się zawsze w konkretnej sprawie, stąd w jej granicach ocenia się pominięcie dalszego dowodzenia, w tym opinii biegłych. Wówczas też można właściwie ocenić przestrzeganie zasady bezpośredniości – art. 235 k.p.c.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt 5, § 12 ust. 1 pkt 2 i § 13 ust. 4 pkt 2 (stosowanego odpowiednio do odpowiedzi na skargę kasacyjną) rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.